

HUMESO WA VUHANGALASAMAHUNGU

SARS NA HAWKS VA TIRHA KU YA EMAHLWENI KU LWA NA NXAVISO WA SWIDZIDZHARISI NA NTEKELO WA KHOKHEYINI EMPOLWENI WA DURBAN

Tshwane, 9 Khotavuxika – Vukorhokeri bya Xibalo bya Afrika-Dzonga (SARS) hi ku tirha na Xiyenge xa Ndzavisiso wa Vugevenga bya Xirhangana (Hawks) swi endlile ntekelo wa switina swa 30 swa khokheyini eMpolweni wa Durban.

Yimiso wa namuntlha evugimalwandle bya KwaZulu-Natal wu landzela emikondzweni ya ntekelokulu wun'wana lowu endlekeke masiku manharhu ku nga se endleka lowu, laha kwalomuya ka 90kg wa khokheyini leyi tumbetiweke eka swo cela ku suka eBrazil swi yimisiweke eka mpolwe wo fana. Switirhwana leswi swi kombisa eka matshalatshala lama tiyisiweke hi mitlawa ya swigevenga ku fambisa nakhotiki hi ku tirhisa tiheke ta nxaviselano ta Afrika-Dzonga, leswi fananisiwakana na nhlamulo yo tiya na ntirhisano ku suka eka nsindziso wo landzelela nawu.

Yimiso wu vumba xiphemu xa matshalatshala ma ntirhisano lama yaka emahlweni exikarhi ka SARS na tiejensi tin'wana ta nsindziso wo landzelela nawu ku lwa na nxaviselano lowu nga riki enawini na vugevenga bya mitlawa bya matiko mambe. Hi ku tirhisa ku phurofayiliwa ka nxungeto loku rhangeriweke hi vunhlori na maendlelo mo kongomisa, dyikepe dya khontheyina leyi sukaka eAfrika-Dzonga yi hlawuleriwile nkambelo endzhaku ka mfiko enhlalukweni wa Durban.

Xipano xa Khasitomo xa Durban xi tirhanile na dyikepe, xi vonile khontheyina leyi a yi ri ehansi ka ntila wa mati naswona enkarhini wa phurosepe ya nkambelo. Khasitomo yi vonile swiphemu swin'wana swa khontheyina swi ncinciwile. Leswi swi fikelerisile eka nkambelo wa matimba lowu fikeleleke eka nkumisiso wa nakhotiki leyi tumbetiweke naswona khiti yo kambela yo fambafamba yi tiyisisile ku va yi ri switina swa 30 wa khokheyini ya ntiyiso.

Tinhundzu ti boxiwile hi ku tirhisa ku phurofayiliwa loku fambisiwaka hi vunhlori na nhlahluvo wa nxungeto hi vaofisiri va Khasitomo va SARS. Mikambelo yo kongomisa, leyi seketeriweke hi timbyana to nuhetela na ntiyisiso wa le ndhawini, swi fikelerisile eka nkumisiso wa nthumbo wa swidzidziharisi leswi tumbetiweke. Khomixinara wa SARS Dkd. Johnstone Makhubu na Nhloko yo Khomela ya Rixaka ya Hawks, Lefuthenente Angarhelo Sphesihle Nkosi, u kombisile matimba ma nsindziso mo tirhisana exikarhi ka tiejensi.

"Leswi hi leswi hi swi vulaka ku tirha tanihi mfumo wun'we. SARS na Hawks va tirhisana eka tirhelo rin'we mayelana na mahungu no nyiketa Hawks eka nxaxamelo wun'we wa nkoka. Miyimiso leyi yi kombisa leswaku hi kavanyeta no pfala xivandla xa tinetiweke ta swa vugevenga leswaku ti tirha. Hi le ku tiyiseni ka nandzeleriso emipolweni ya hina hi ku tirhisa ku phurofayiliwa ka mirhwalo na mikambelo yo kongomisa. Mahungu ma hina ma twala, mindzelekani ya Afrika-Dzonga a yi pfuleriwangi nxaviselano lowu nga riki enawini," ku vurile Dkd. Makhubo.

"Swidzidziharisi swi herisa mindyangu, vaaki na tiko tanihi ntalo. Lexi a hi xiphiso xa laha kaya ntsena; xi fambe eka sekithara yin'wana na yin'wana ya vaaki. Hi ta ya emahlweni hi tirha na vatirhisani va hina ku tlhantlha tinetiweke leti no sirhelela ikhonomi ya hina na vanhu va hina," ku engeterile Dkd. Makhubo.

Lefuthenente Angarhelo Nkosi u vurile leswaku mivuyelo yi kombisa eka vutirhisani lebyi kongomiseke exikarhi ka tiejensi. "Mihumelelo leyi i mbuyelo wa ntirhisano lowu lawuriwaka. Loko hi hlanganisa vuswikoti bya hina, hi kota ku kumisisa ku antswa, ku yimisa no lavisisa switirhwana swa vugevenga swo tika. Ku xaviswa ka swidzidziharisi a hi mhaka ya nsindziso wo landzelela nawu ntsena, kambe i nxungeto wa rixaka. Swi nyanyisa madzolonga, ku tsanisa vaaki no vavisa vana va hina.

Hi ta tirhana na lava nga na vutihlamuleri kwala va tirhelaka kona, kwala kaya kumbe ku tlula mindzelekani haswimbirhi, no endla va tihlamulela. Nsindziso wo landzelela nawu i endlelo rin'we ro tiyisa nhlamulo ya hina. Lava xavisaka swidzidziharisi etikweni leri va ta boxiwa, va landzeleriwa no tirhaniwa na vona."

SARS na vatirhisani va yona va nsindziso wo landzelela nawu va ta ya emahlweni va tiyisa milawulo emipolweni yo nghena no huma. Mitekelo ya sweswinyana yi vumba xiphemu xa tshalatshala ro tlhantlha tinetiweke ta swa vugevenga bya mitlawa no sirhelela nxaviselano lowu nga enawini.

Mayelana na swivutiso swa vuhangalasangahungu, tihlanganise na SARS eka SARSMedia@sars.gov.za na MogaleK@saps.gov.za.

MAKUMU